

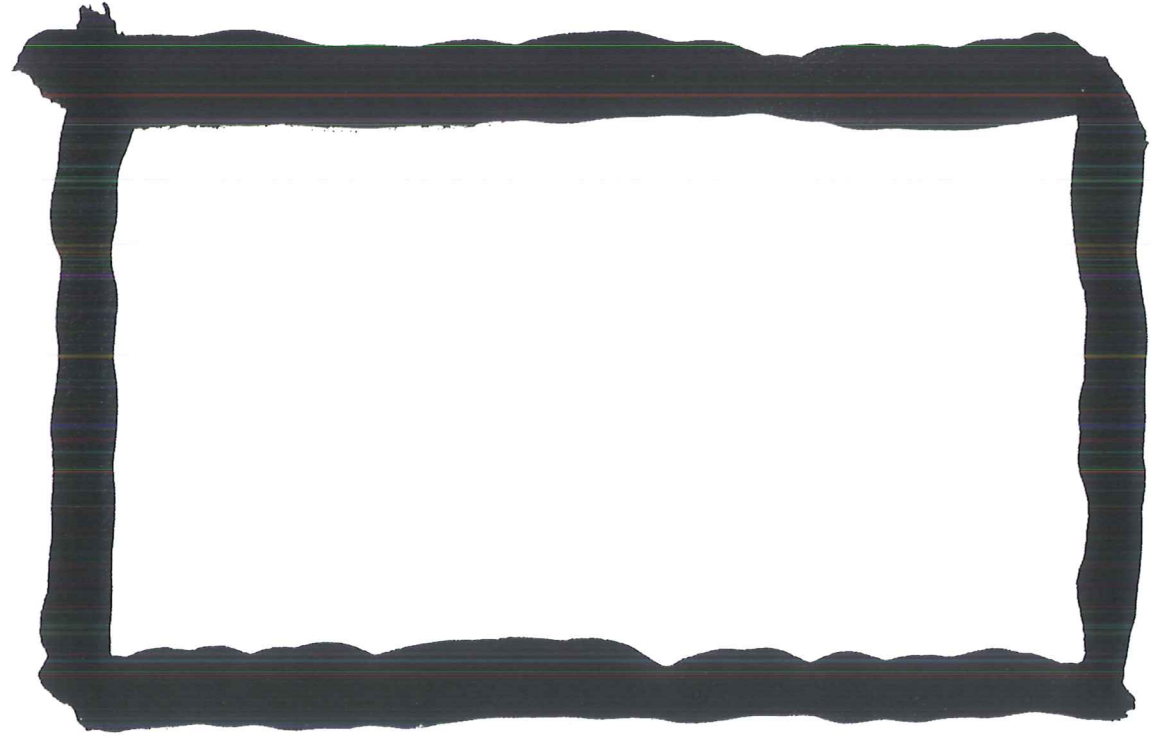
Kader(s)

3

Kader(s)

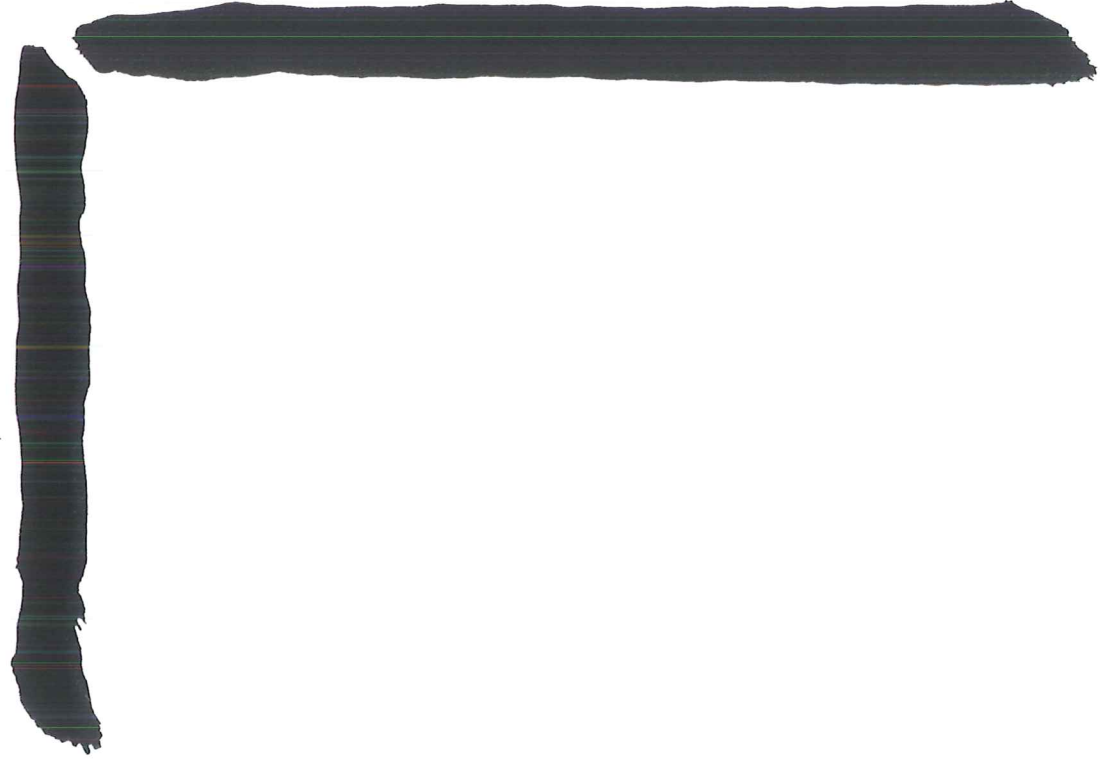
Wat is het 'sociale' karakter van woningbouw?

Wij hebben de overtuiging dat sociale woningbouw niet zozeer wordt gedefinieerd door beeld en identiteit maar haar complexe relaties en instabiele leefpatronen. Architectuur dient ruimtelijke condities te scheppen welke door eenvoud economisch haalbaar zijn en planmatige veranderingen en aanpassingen mogelijk maken. Daarbij is eenvoud in vorm en ruimte een instrument om huiselijke generositeit en intieme monumentaliteit te creëren waarbinnen minder ook echt meer is.

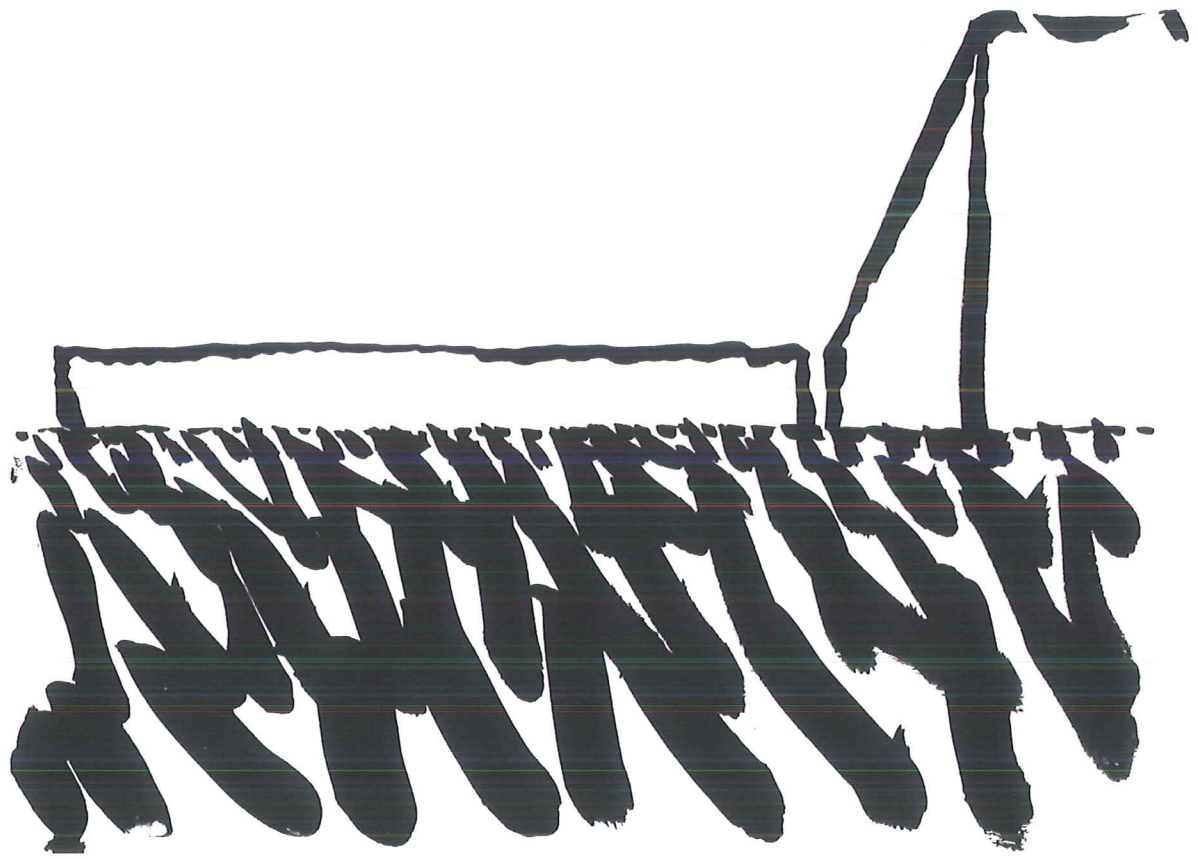
I

'Kader(s)' definiëren de meest fundamentele ruimtelijke randvoorwaarden. Binnen een kader kan alles plaatsvinden terwijl leefpatronen worden gedemarqueerd en beheerst tussen vloer, wanden en het plafond. In ons voorstel zijn kaders gematerialiseerd zowel op schaal van het woningblok en de ruimtelijke condities van de individuele woning.

II

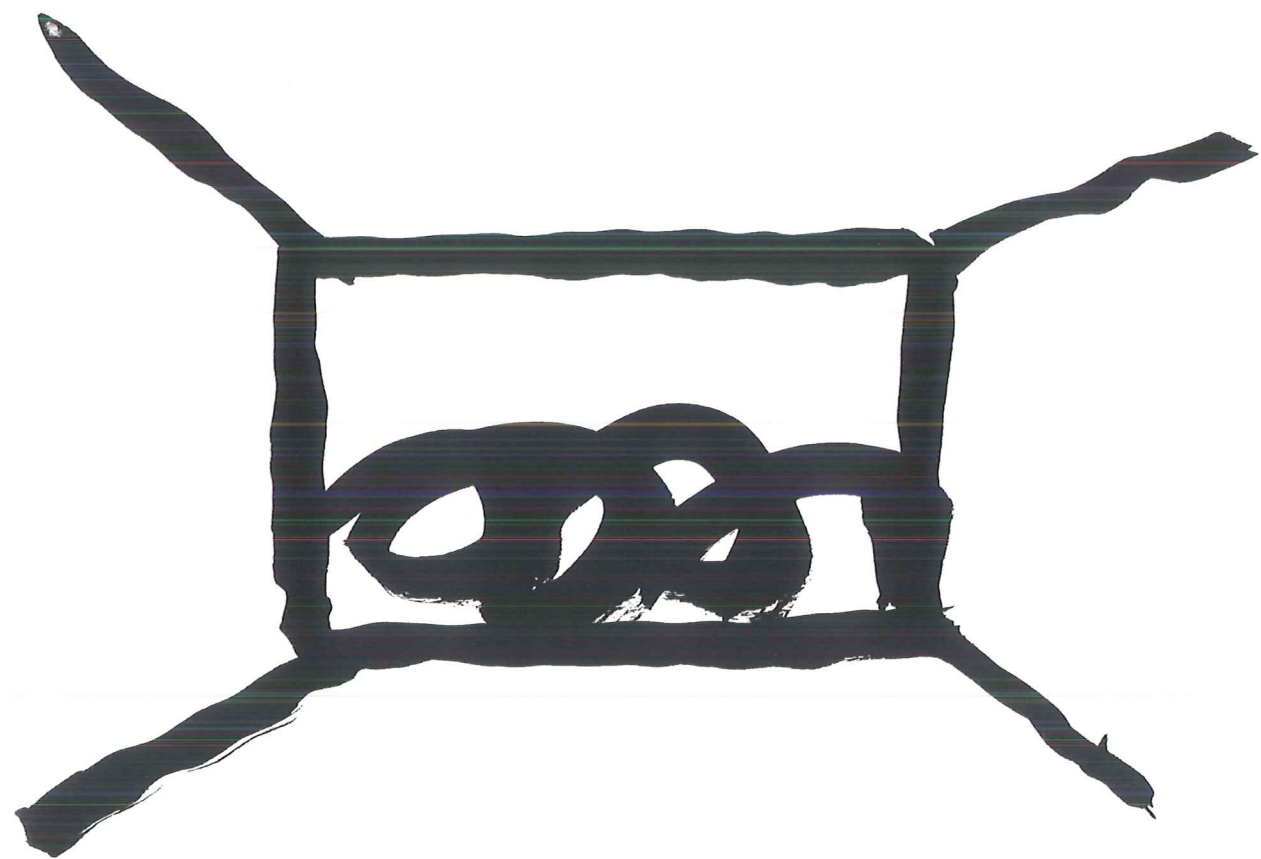
Wij stellen voor de eenheid en openheid van de locatie zoveel mogelijk in stand te houden en fragmentatie van het landschap te voorkomen. Met oog hierop zijn de woningen binnen ons voorstel geconcentreerd aan de randen van de locatie. De L-vormige oriëntatie van de woningblokken vormt het kader voor een collectieve tuin. Deze tuin is georganiseerd als een sequentie van private veranda's, semi-private moestuinen en de gemeenschappelijke tuin. Terwijl de architectonische kaders van woningen zijn gefixeerd in het landschap, benadrukt de plantaardige vorm van de tuin het gevoel van verandering en doorlaatbaarheid van de moestuinen en gemeenschappelijke tuin.

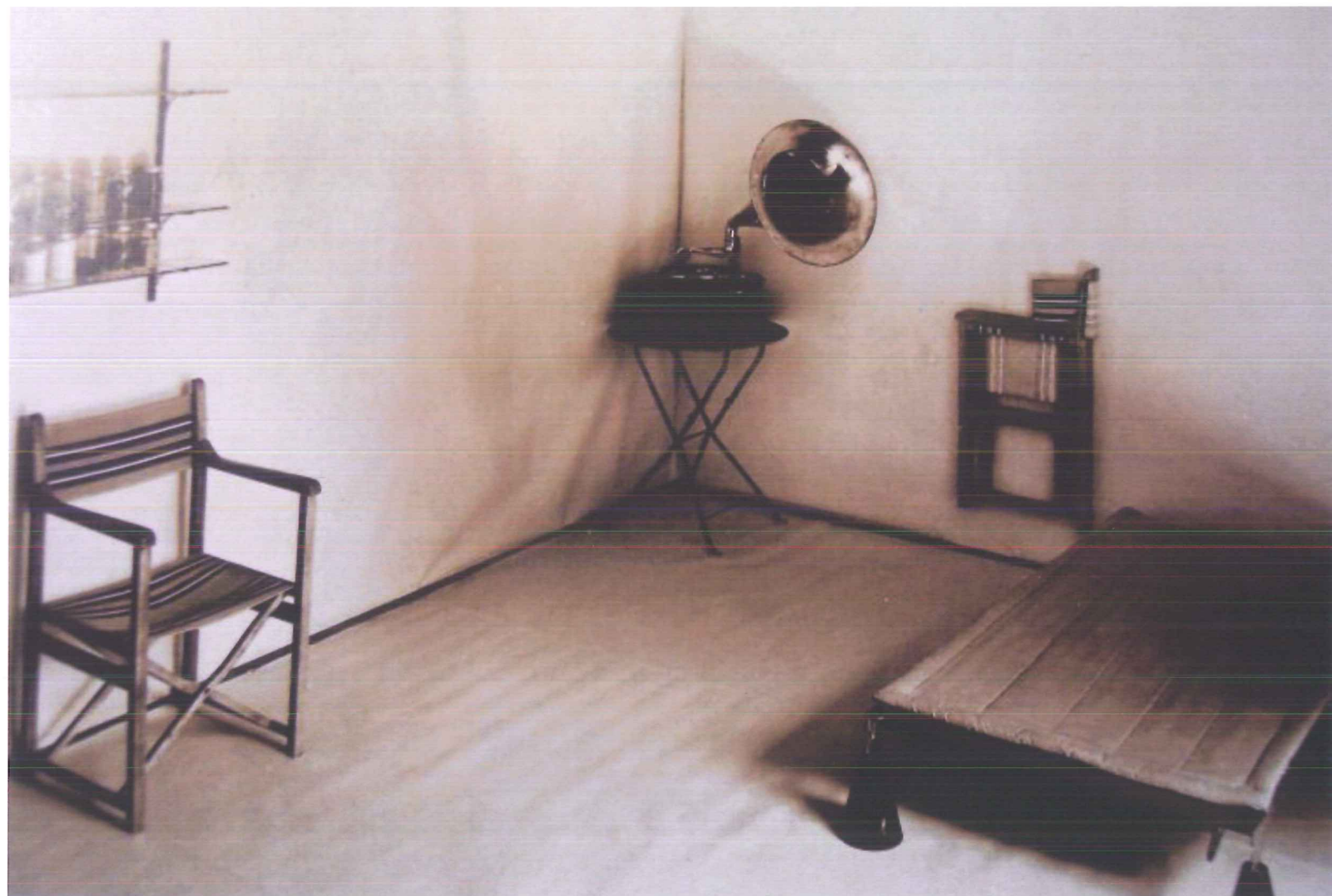

III

De gemeenschappelijke tuin is letterlijk en figuurlijk een centraal element binnen ons voorstel. Van daaruit willen we de scheiding tussen het private en collectieve domein zoveel mogelijk verzachten door een ruimtelijke gradatie van toegankelijkheid en eigendom. Voor bewoners met een beperkt inkomen is een woning met riante tuin vaak onbereikbaar waardoor een collectieve tuin het wooncomfort substantieel vergroot. Met oog op gangbare 'ecoteam-meetings' kan de organisatie van de tuin een integraal onderdeel uitmaken van het algehele management van de woongemeenschap. Op deze wijze wordt de tuin niet alleen een passieve ruimte voor ontspanning maar een productieve omgeving voor en door bewoners. In andere woorden; publieke ruimte wordt gemeenschappelijk. Dit is niet zozeer een ideologisch streven maar volgens ons vooral essentieel om tegemoet te komen aan de economische haalbaarheid en duurzame kwaliteit van deze tuin.

Hannes Meyer, Co-Op Zimmer: De luxe van leegte, architectuur als canvas voor bewoning.

IV

Omdat hedendaagse leefgewoonten en ruimtegebruik zeer uiteen lopen en moeilijk te voorspellen zijn is flexibiliteit binnen de individuele woning een fundamentele randvoorwaarde. In ons voorstel hebben we vaste voorzieningen, zoals toilet, meterkast, trap en keuken, geconcentreerd in een lineaire strip aan een zijde van elke woonmodule. Parallel hieraan is het woonoppervlak zoveel mogelijk vrij gehouden van bouwkundige elementen en installaties voor optimale flexibiliteit. De raampartij aan de zuidzijde vormt een kader naar de veranda en tuin waardoor het ruimtelijk besef tot voorbij de woonkamer reikt. De eenvoud, repetitie en neutraliteit van de gevels staat in contrast tot de extreme variëteit aan kleur en dichtheid van de tuin. De economie van vorm is op deze manier niet alleen coherent met de sociale dimensie van de woningen maar positioneert architectuur ook op gepaste wijze in het landschap.

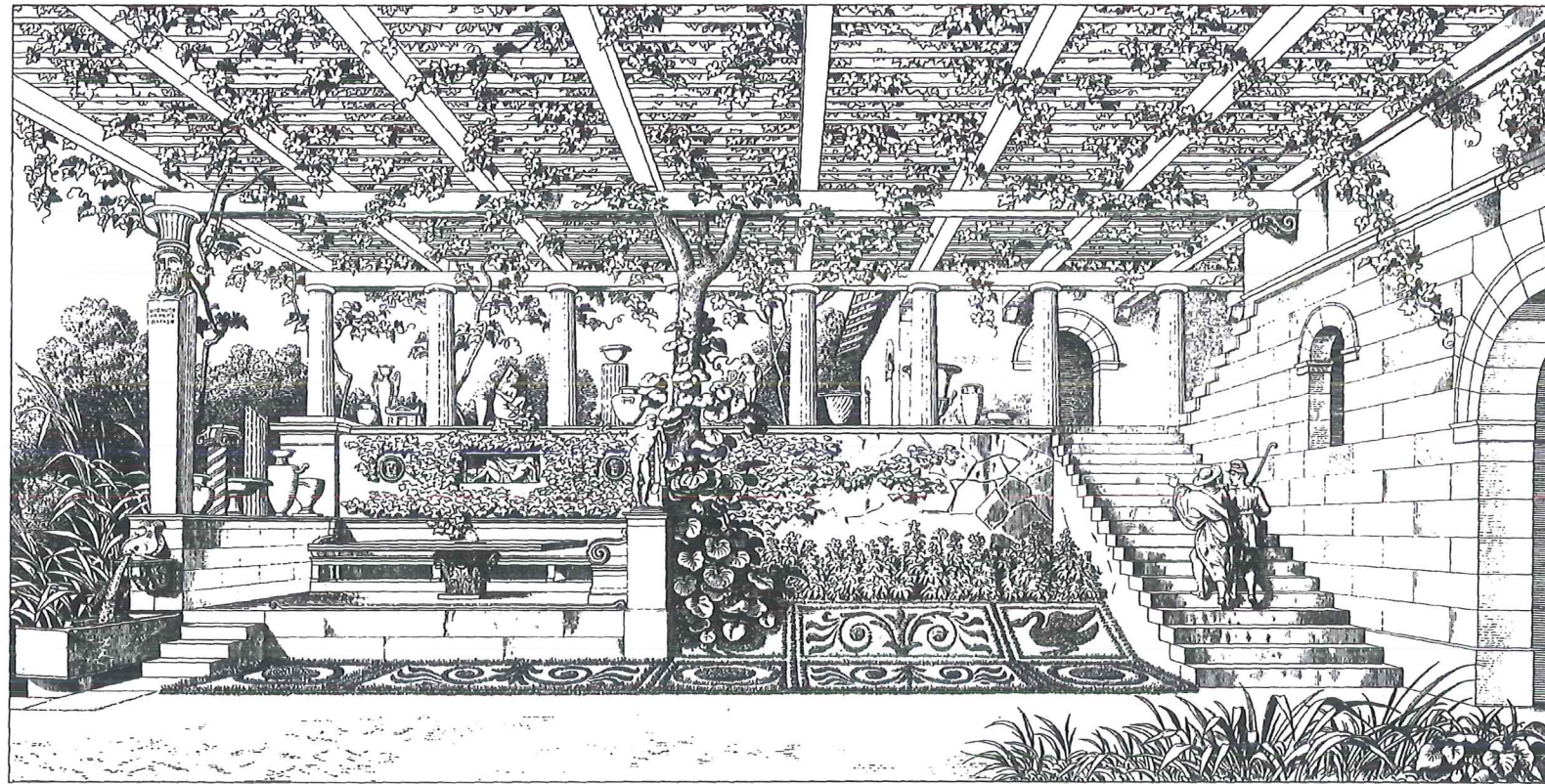
Ernst May, Siedlung: Architectuur als productieve gemeenschappelijke ruimte.

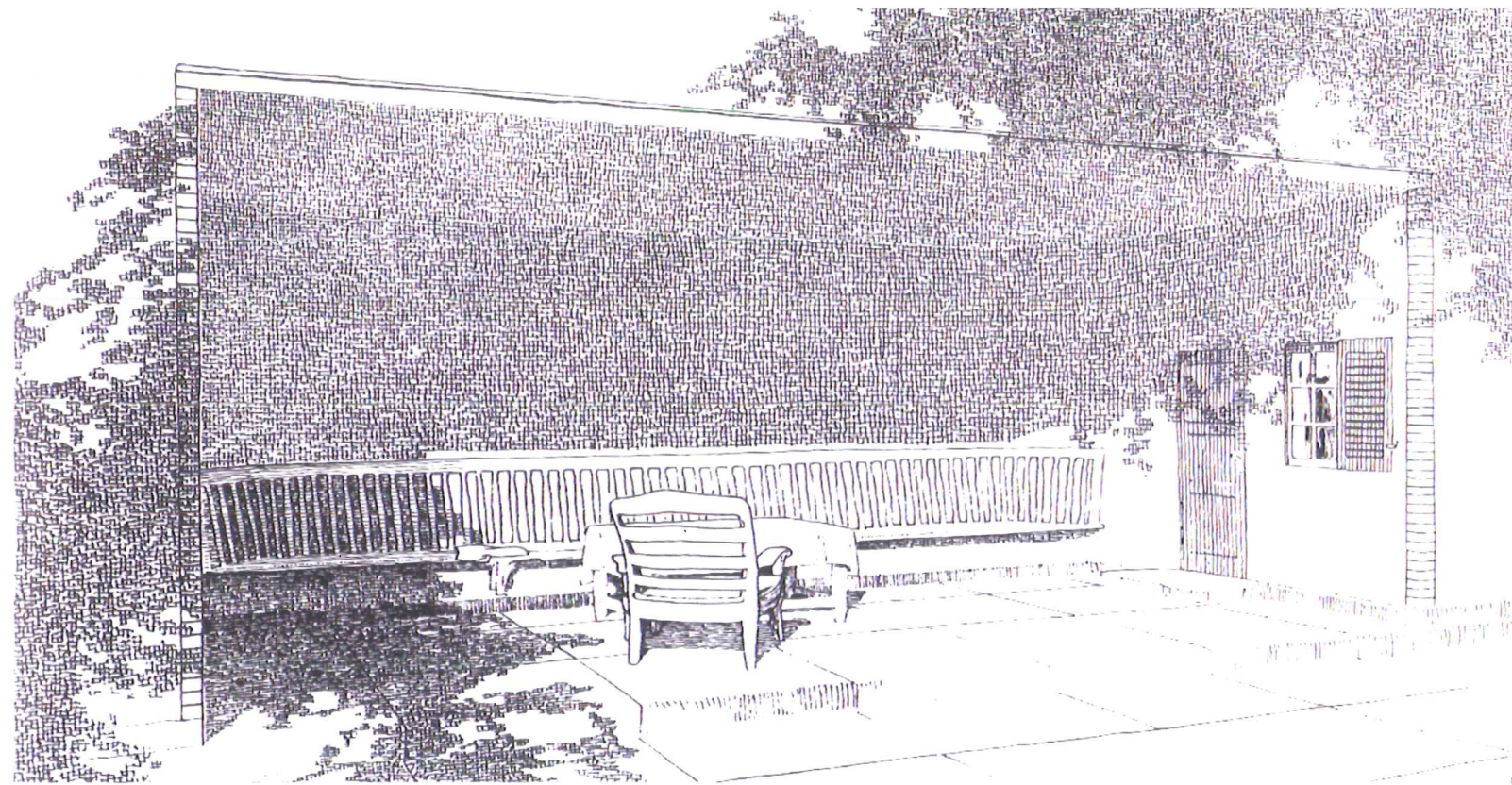
Ludwig Mies van der Rohe, Lafayette Parc: De tuin als verlengstuk van de woonkamer.

Carol Rose, Cumberland New Town: De tuin als gemeenschappelijke ruimte.

Karl Friedrich Schinkel, Woning van de tuinier in Charlottenhof: Kalmte als luxe, domestiek classicisme.

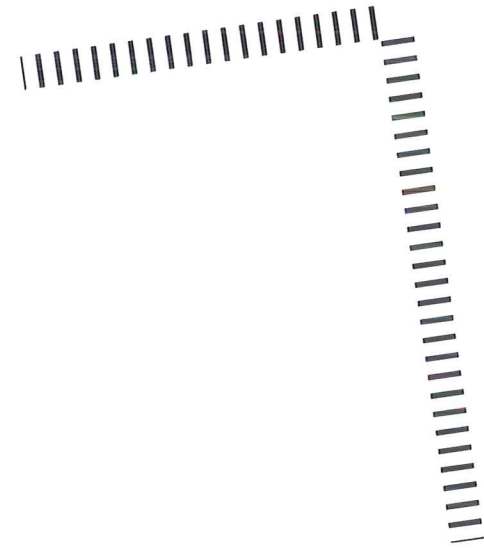

Heinrich Tessenow, Gesamtwerk: De tuin als een interieur.

Ideogram

Kader(s)

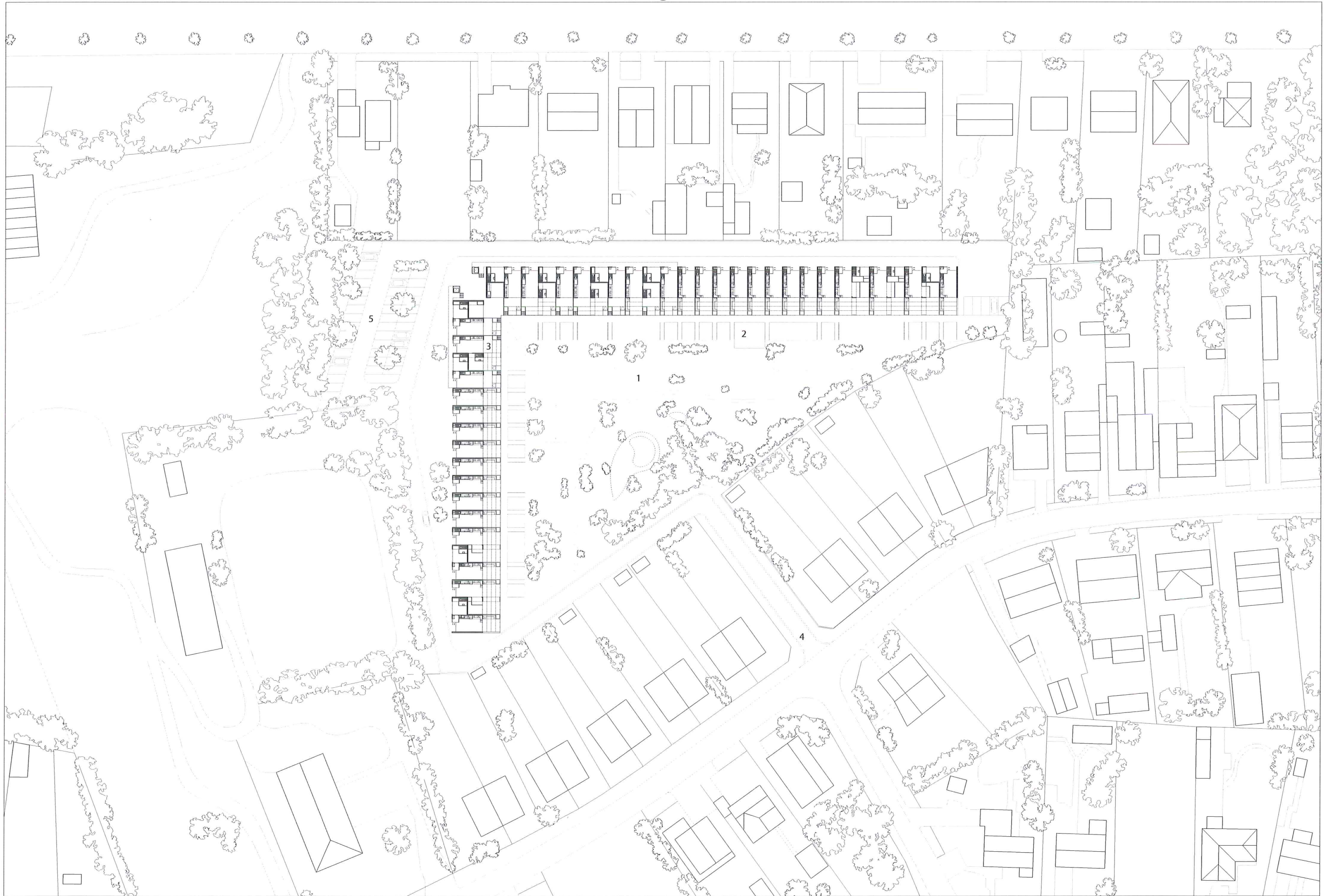

Luchtfoto schaal 1:10000

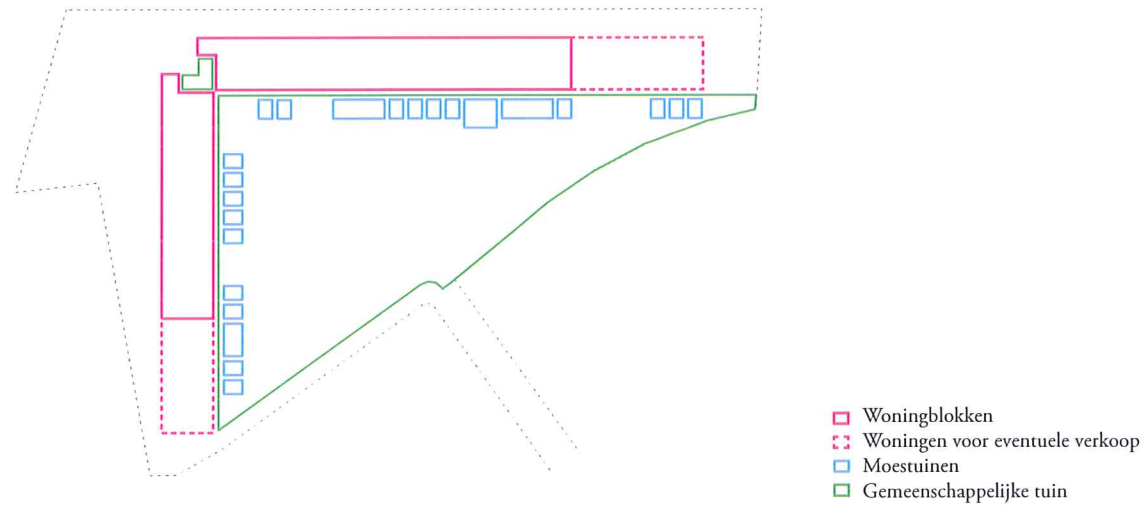

Zicht vanaf Rodekruisstraat

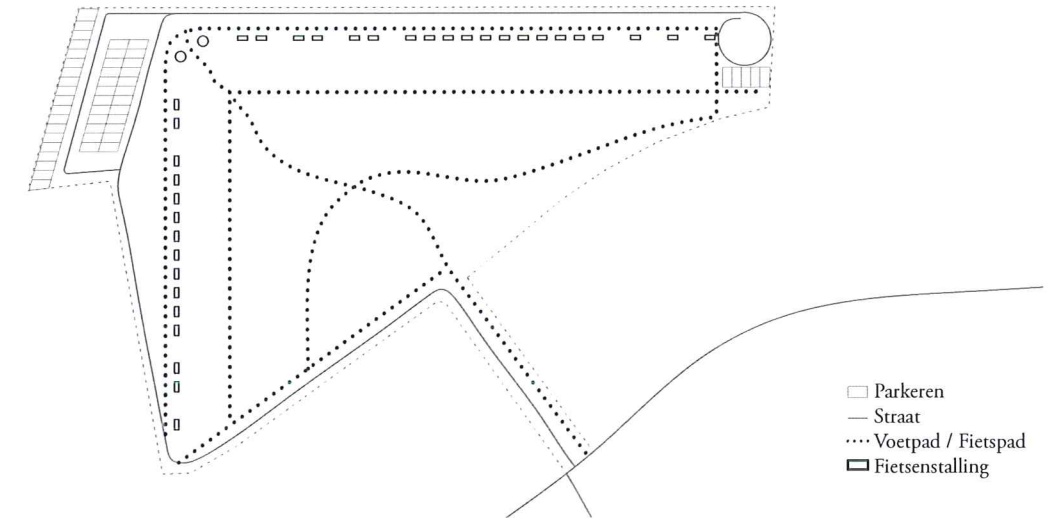
- 1 Gemeenschappelijke tuin
- 2 Moestuin
- 3 Veranda
- 4 Toegangsweg
- 5 Parkeren

Eigendoms verhoudingen

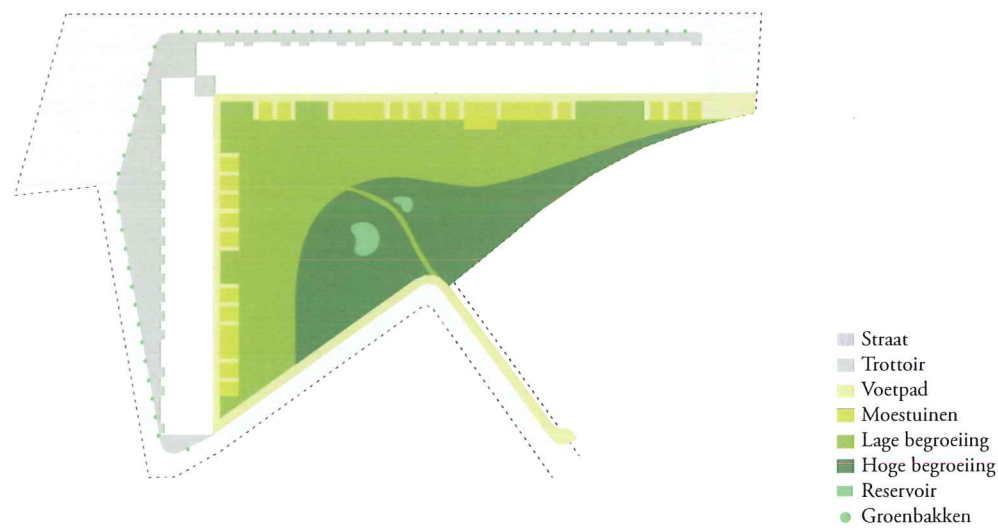
De woonmodules op de begane grond monden via de veranda's uit op de moestuinen en de gemeenschappelijke tuin daarachter. De veranda is prive domein van de bewoner, de moestuinen zijn semi-publiekelijk toegankelijk waarbij de aanleg en onderhoud van elke tuin verantwoordelijkheid is van de aangrenzende bewoner. De gemeenschappelijke tuin in het centrale deel zal worden georganiseerd middels periodieke vergaderingen voor bewoners. De twee ruimten in de hoek van de twee woningblokken bied plaats aan dergelijk overleg en andere gemeenschappelijke activiteiten.

Circulatie

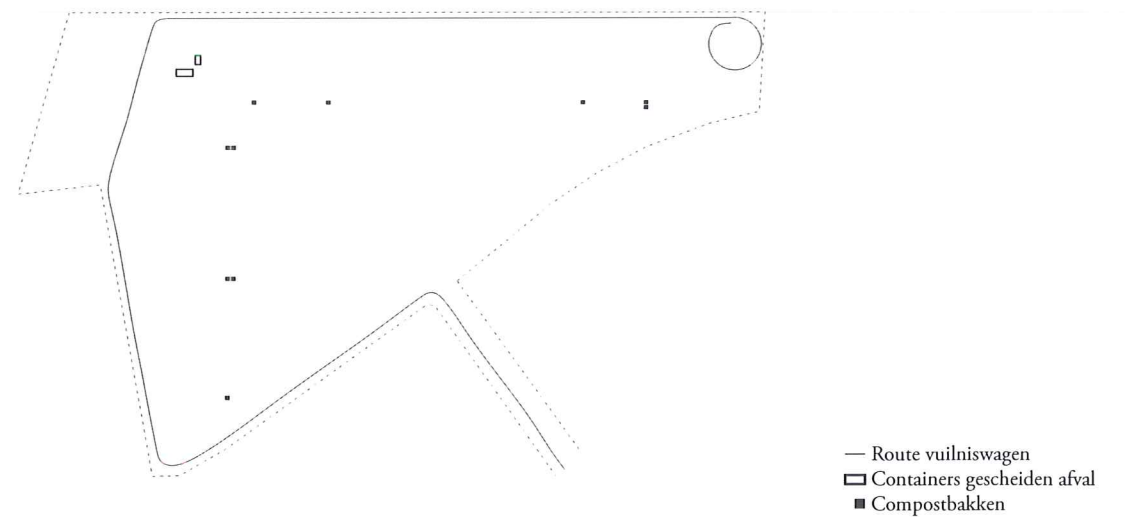
Vanaf de Rodekruisstraat is de locatie toegankelijk voor auto's en vrachtauto's via de centrale toegangsweg. Deze weg loopt achter de woningblokken langs naar de parkeervakken welke zijn geclusterd aan de noordzijde van de locatie en een kleinere eenheid aan de zuidzijde. Op deze wijze blijft er meer ruimte vrij voor de gemeenschappelijke tuin aan de voorzijde. Per woning is minimaal 1 parkeerplek beschikbaar binnen loopafstand. Aangepaste parkeervakken voor mindervaliden worden gesitueerd nabij de aangepaste appartementen. Fietsen kunnen overdekt worden gestald binnen de aangewezen nissen aan de straatzijde van elke woning. Tevens dient dit als opstelplaats voor scootmobiel en dergelijken. Het trottoir langs de woningen is aangewezen als voetgangersgebied.

Oppervlakten

De locatie is gecategoriseerd in permeabele en verharde oppervlakten. Het regenwater van de verharde oppervlakten, straten en daken, wordt via een intern rioleringsstelsel opgevangen in het centrale reservoir in de gemeenschappelijke tuin. Dit water wordt middels een 'grijs' waternet teruggepompt naar specifieke tappunten binnen de woningen ten behoeve van bijvoorbeeld irrigatie en doorspoelen van het toilet.

Afvalscheiding

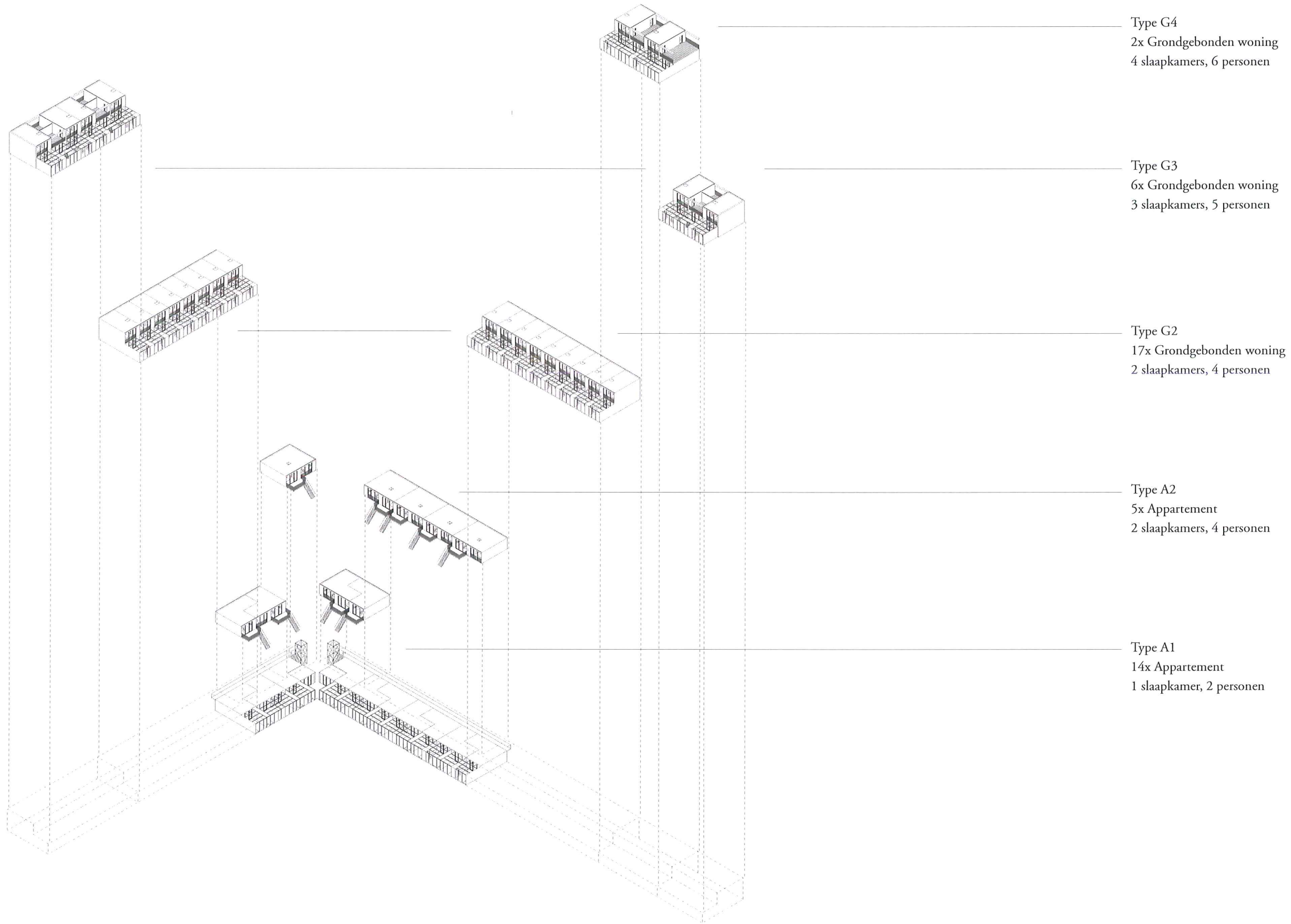
Containers voor het inzamelen van plastic, papier, glas en restafval worden centraal opgesteld aan de straatzijde tussen de twee woningblokken. Containers voor compost worden voor elke woning voorzien aan de tuinzijde van elke woning. Al het groenafval kan op deze manier intern worden gerecycled voor bemesting.

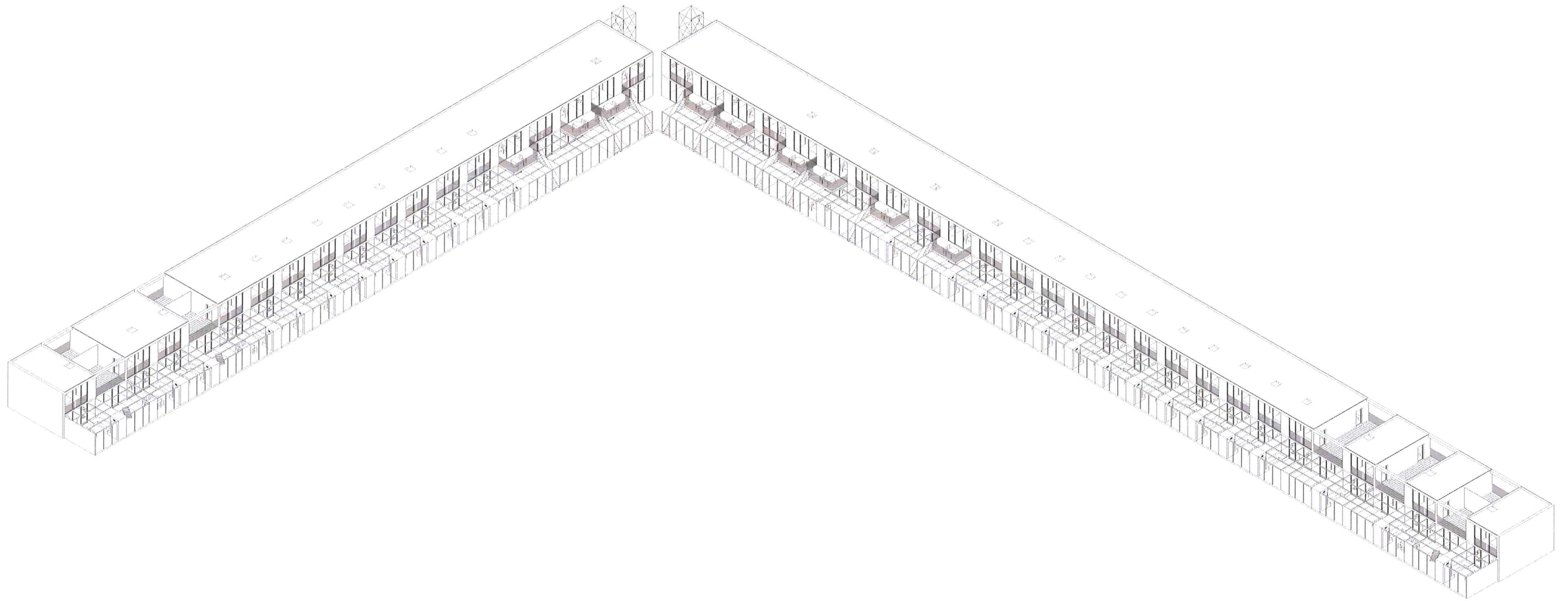
Zicht vanaf de gemeenschappelijke tuin

Vijf verschillende typologieen

Kader(s)

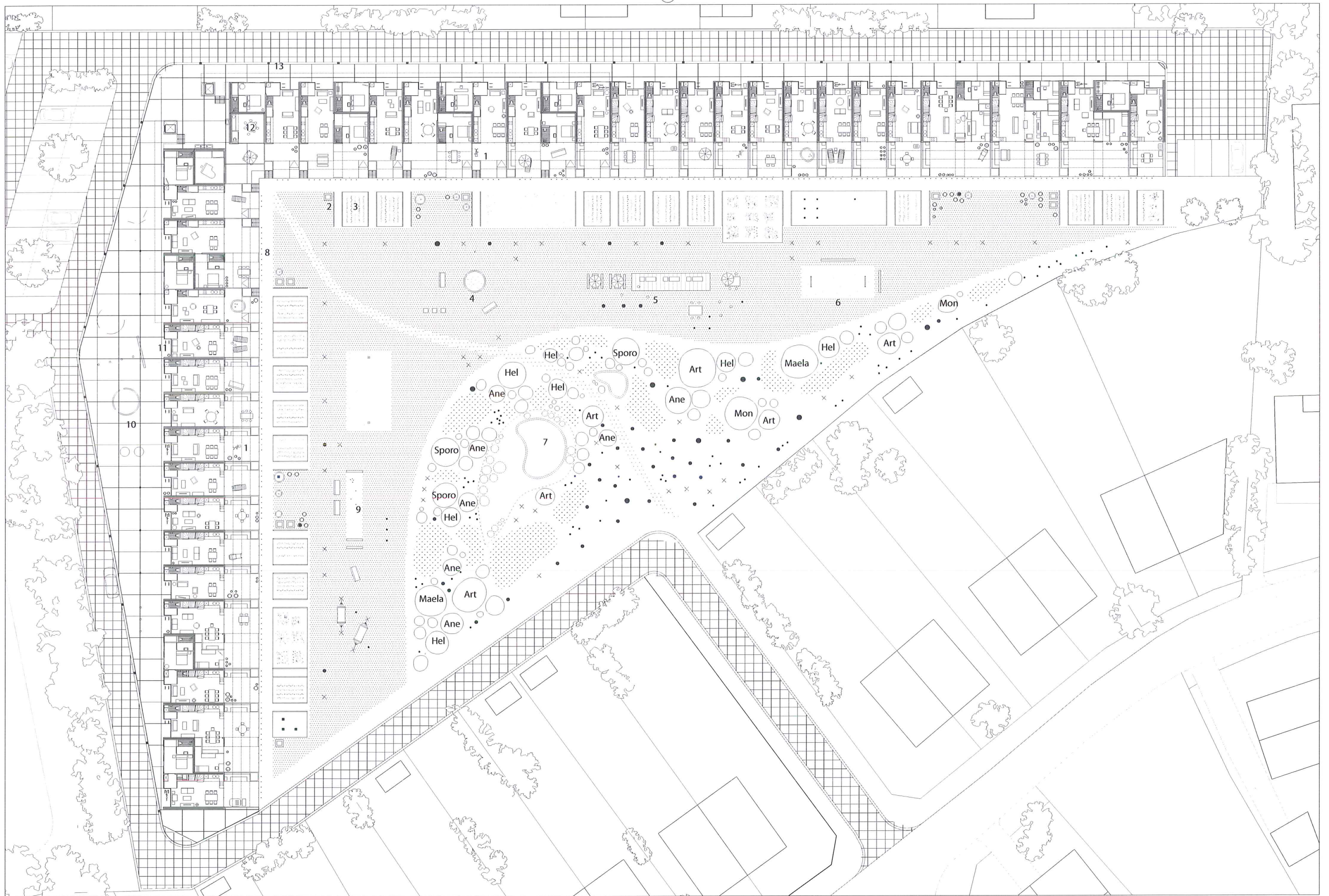

Axonometrie van de Kader(s)

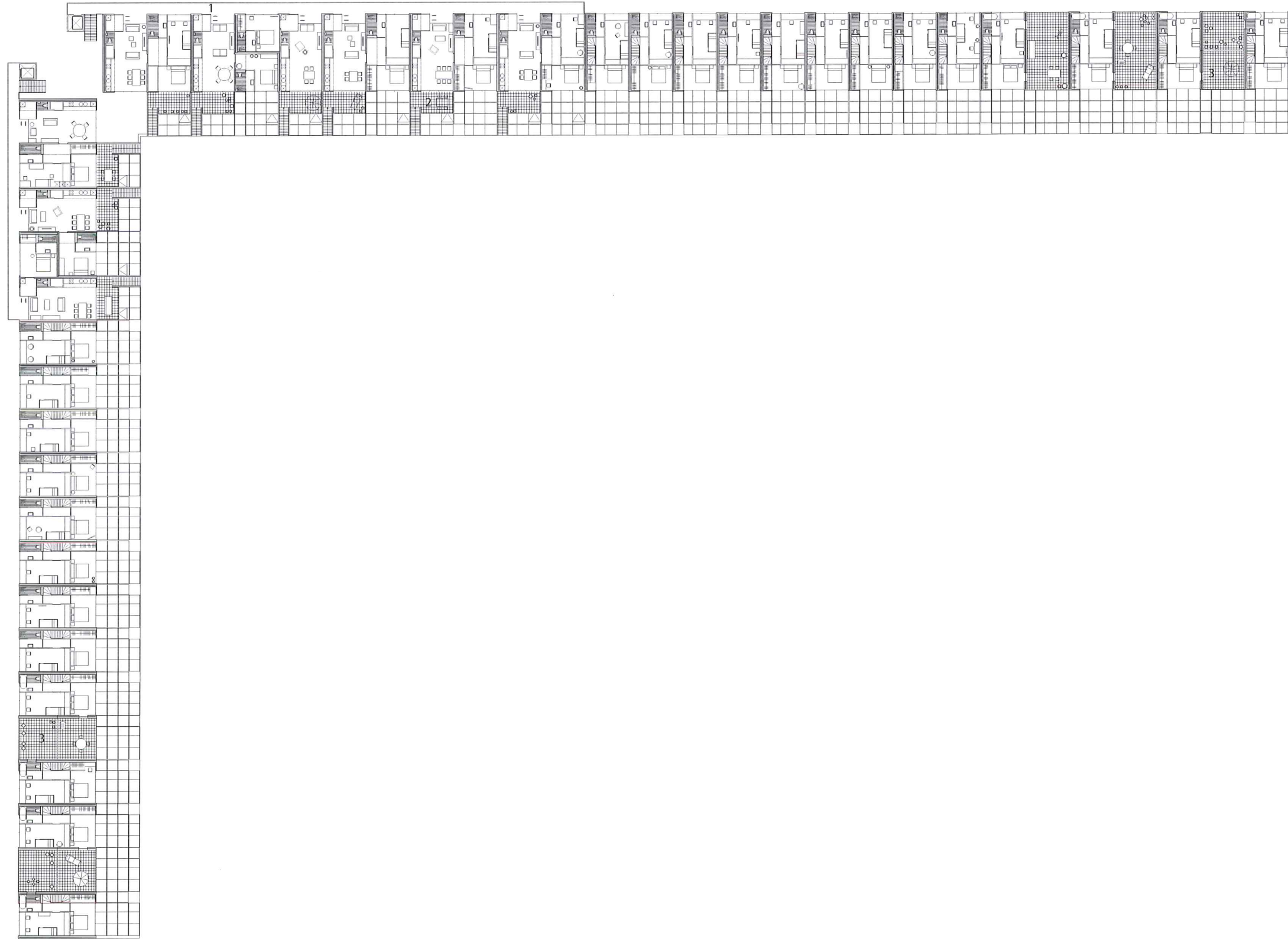
Plattegrond begane grond schaal 1:500

Kader(s)

1 Veranda	4 Zandbak	7 Reservoir	10 Speeltuín	Art	Artemisia ludoviciana	Ane	Macleaya
2 Compostbak	5 Picknicktafel	8 Voetpad	11 Fietsenstalling	Mon	Monarda tistusola	Maela	Sporobolus
3 Moestuín	6 Speelveld	9 Petanqueveld	12 Buurthuis	Ane	Anemone	Sporo	Helenium

Plattegrond eerste verdieping schaal 1:500

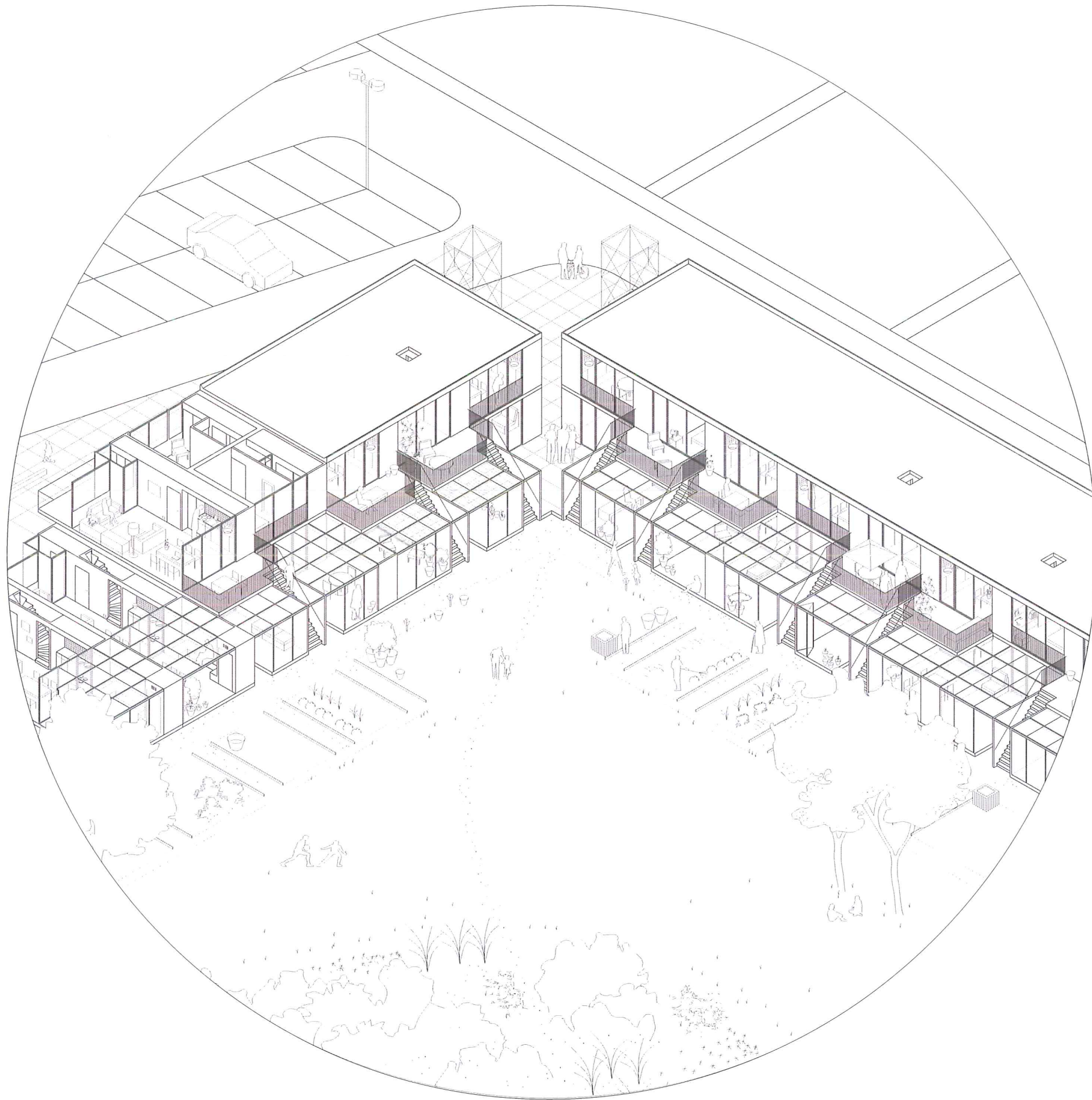

- 1 Galerij
- 2 Balkon
- 3 Dakterras

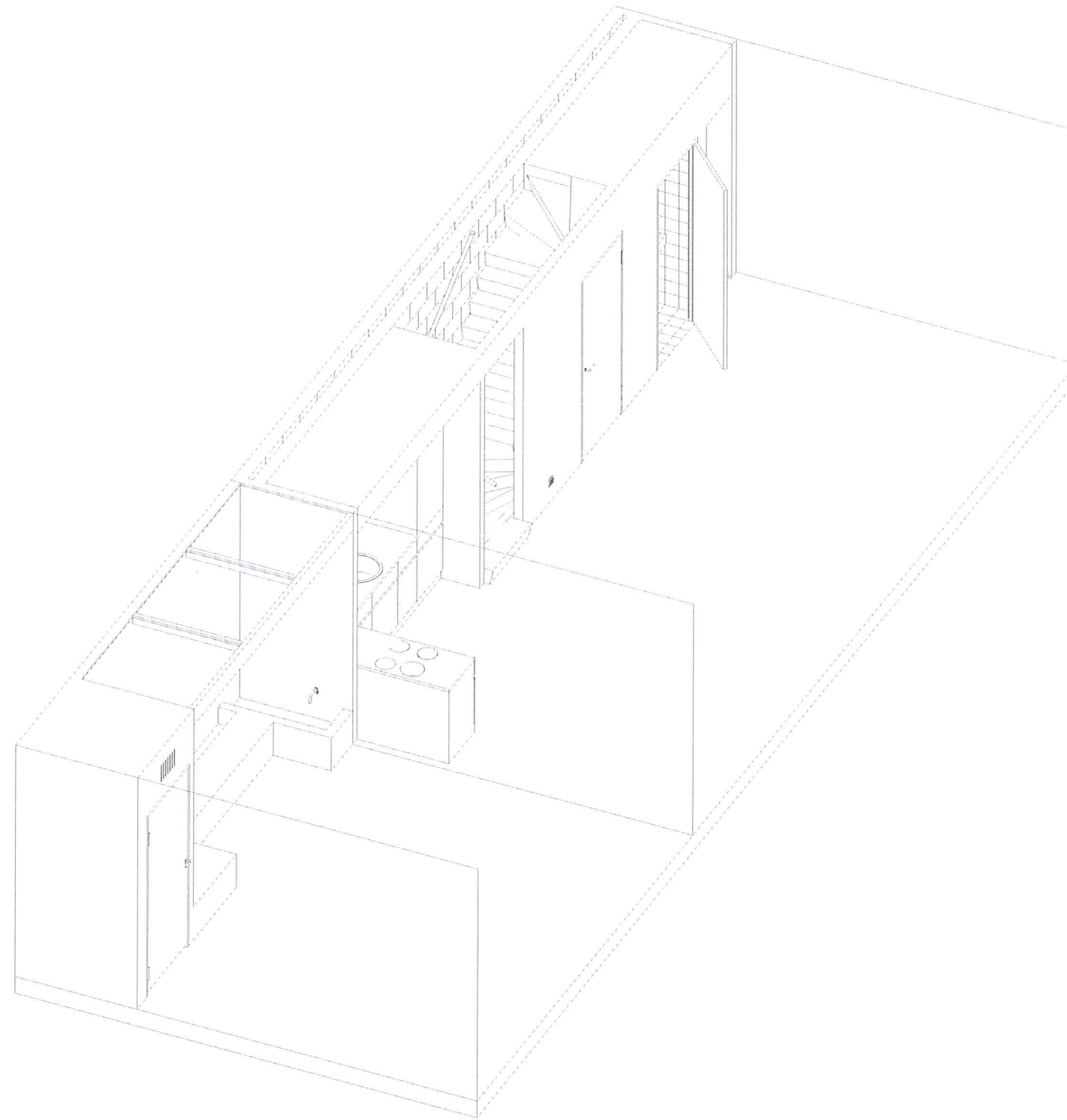

Zicht op de gemeenschappelijke tuin

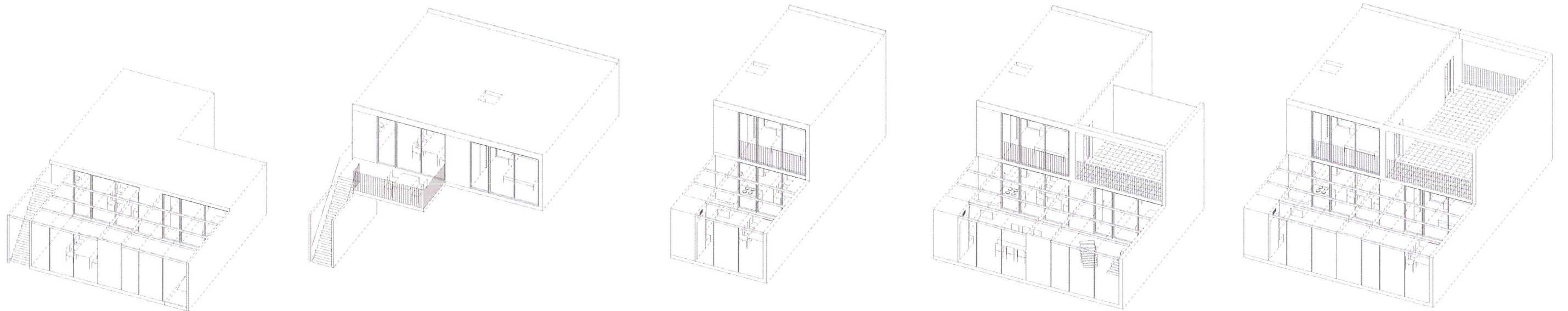
Axonometrie van de ontmoeting

De Module:

Typologieën

Type A1
Appartement

Aantal: 14
Slaapkamers: 1
Aantal personen: 2

Doelgroep: Bejaarden, mindervaliden, alleenstaanden.
Toegankelijkheid: Aangepaste woningen
WO Oppervlakte: 59m² (min 52m² – max 62m²)

Type A2
Appartement

Aantal: 5
Slaapkamers: 2
Aantal personen: 4

Doelgroep: Bejaarden, mindervaliden, huishoudens met mindervalide gezinslid.
Toegankelijkheid: Aangepaste woningen
WO Oppervlakte: 80.9m² (min 70m² – max 86m²)

Type G2
Gezinswoning

Aantal: 17
Slaapkamers: 2
Aantal personen: 4

Doelgroep: Kleine gezinnen.
Toegankelijkheid: Rolstoelbezoekbaar
WO Oppervlakte: 79.1m² (min 70m² – max 86m²)

Type G3
Gezinswoning (mogelijke verkoop)

Aantal: 6
Slaapkamers: 3
Aantal personen: 5

Doelgroep: middelgrote gezinnen, zorgwonenden (inwonend senior familielid)
Toegankelijkheid: Rolstoelbezoekbaar, aanpasbaar
WO Oppervlakte: 100.3m² (min 86m² – max 105m²)

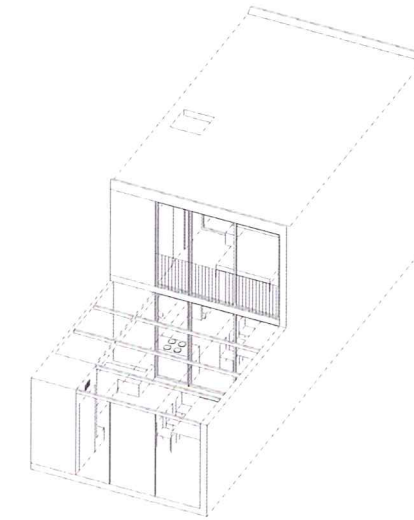
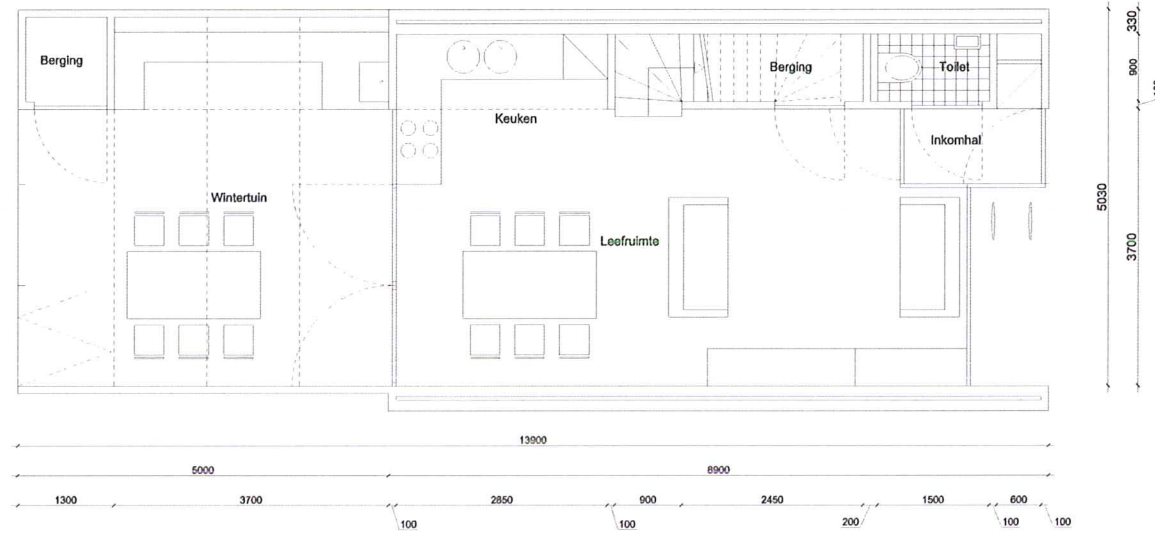
Type G4
Gezinswoning (mogelijke verkoop)

Aantal: 2
Slaapkamers: 4
Aantal personen: 6

Doelgroep: grote gezinnen, zorgwonenden (inwonend senior familielid)
Toegankelijkheid: Rolstoelbezoekbaar, aanpasbaar
WO Oppervlakte: 121.7m² (min 100m² – max 122m²)

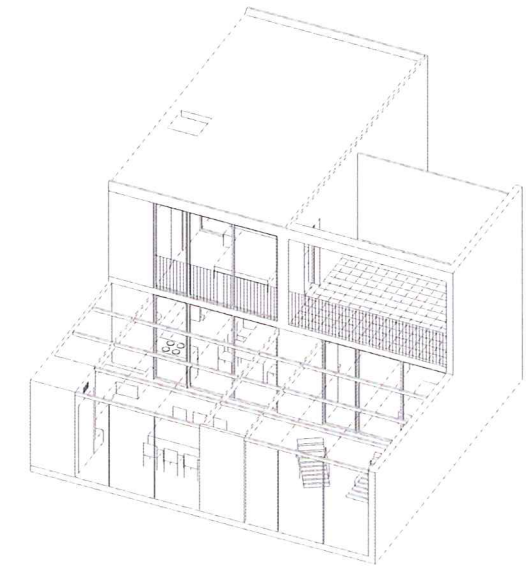
Interieurbeeld vanuit de leefruimte

Type G2
17x Grondgebonden woning
2 slaapkamers, 4 personen

Inkomhal:	1.8 m ²
Leefruimte:	24.6 m ²
Keuken:	5.7 m ²
Slaapkamer 1:	12.4 m ²
Slaapkamer 2:	14.2 m ²
Bergruimte:	2 m ²
Badkamer:	4.9 m ²
Toilet:	1.3 m ²
Gangruimte:	6 m ²
Totaal	72.8 m ²
WO:	79.1 m ²

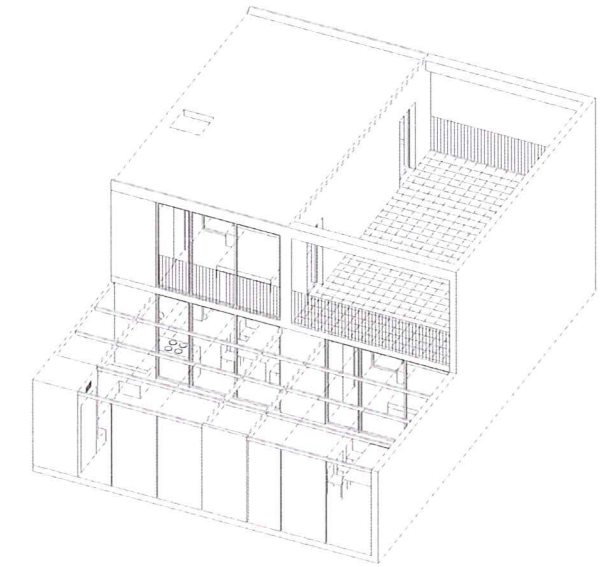

Type G3
6x Grondgebonden woning
3 slaapkamers, 5 personen

Inkomhal:	1.8 m ²
Leefruimte:	30.9 m ²
Keuken:	6.5 m ²
Slaapkamer 1:	12.4 m ²
Slaapkamer 2:	14.2 m ²
Slaapkamer 3:	12.2 m ²
Bergruimte:	3.8 m ²
Badkamer:	5 m ²
Toilet:	1.3 m ²
Gangruimte:	6 m ²
<i>Totaal</i>	<i>94.1 m²</i>

WO: 100.3 m²

Type G4 schaal 1:100

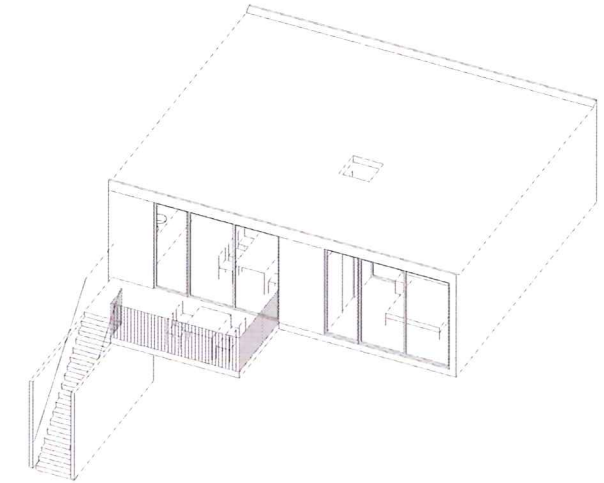
Type G4
2x Grondgebonden woning
4 slaapkamers, 6 personen

Inkomhal:	1.8 m ²
Leefruimte:	33.6 m ²
Keuken:	7.1 m ²
Slaapkamer 1:	12.4 m ²
Slaapkamer 2:	14.2 m ²
Slaapkamer 3:	11.6 m ²
Slaapkamer 4:	8.1 m ²
Bergruimte:	5.3 m ²
Badkamer 1:	5 m ²
Badkamer 2:	5.3 m ²
Toilet:	1.3 m ²
Gangruimte:	7.9 m ²
<i>Totaal</i>	<i>113.6 m²</i>

WO: 121.7 m²

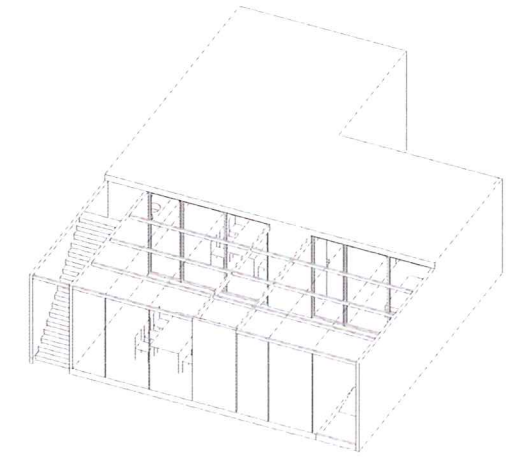
Kader(s)

Type A2
 5x Appartement
 2 slaapkamers, 4 personen

Inkomhal:	3.3 m ²
Leefruimte:	27 m ²
Keuken:	4.3 m ²
Slaapkamer 1:	12.4 m ²
Slaapkamer 2:	15.2 m ²
Bergruimte:	2.5 m ²
Badkamer:	5.3 m ²
Toilet:	1.3 m ²
Gangruimte:	6.6 m ²
<i>Totaal</i>	<i>77.9 m²</i>

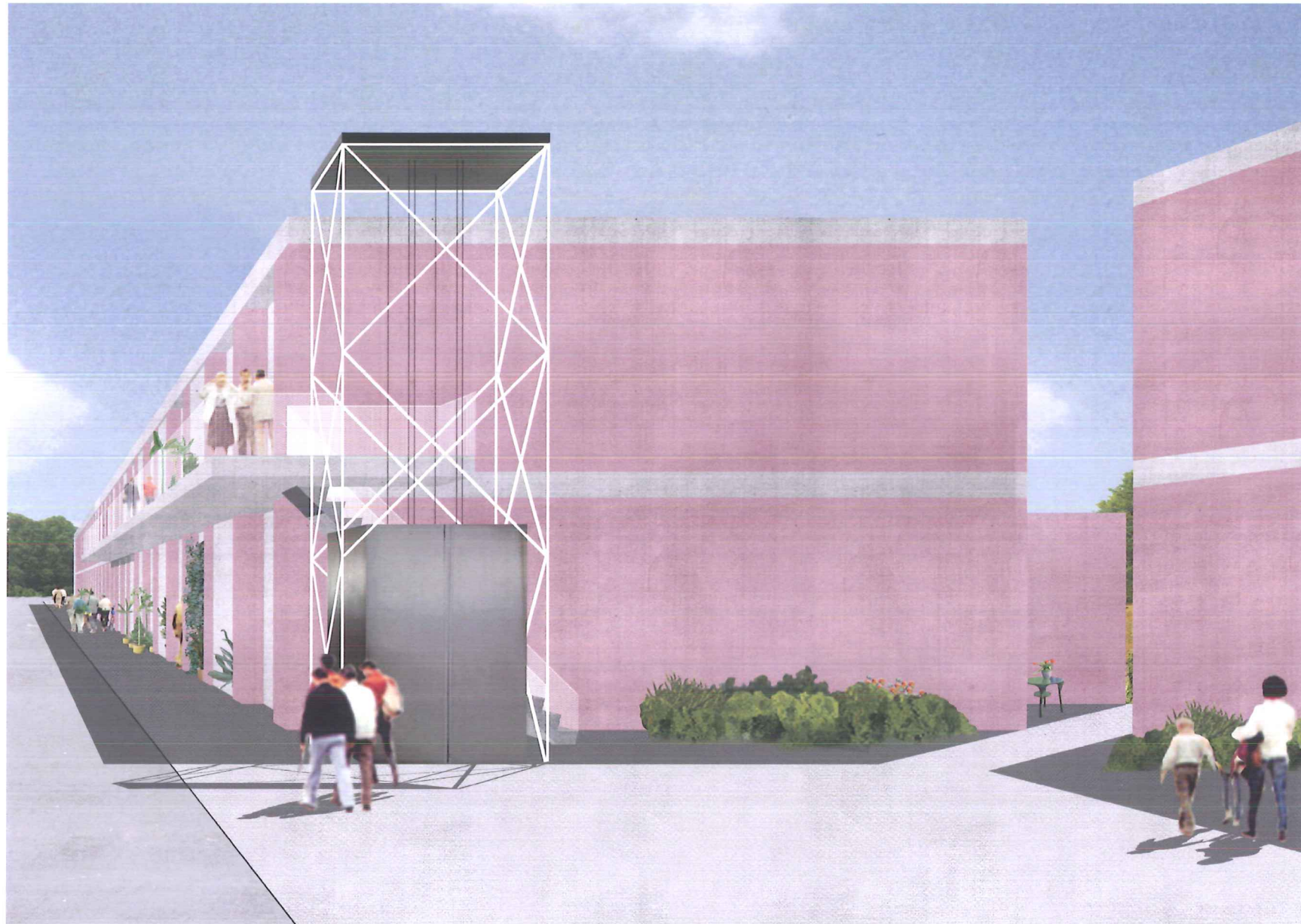
WO: 80.9 m²

Type A1
14x Appartement
1 slaapkamer, 2 personen

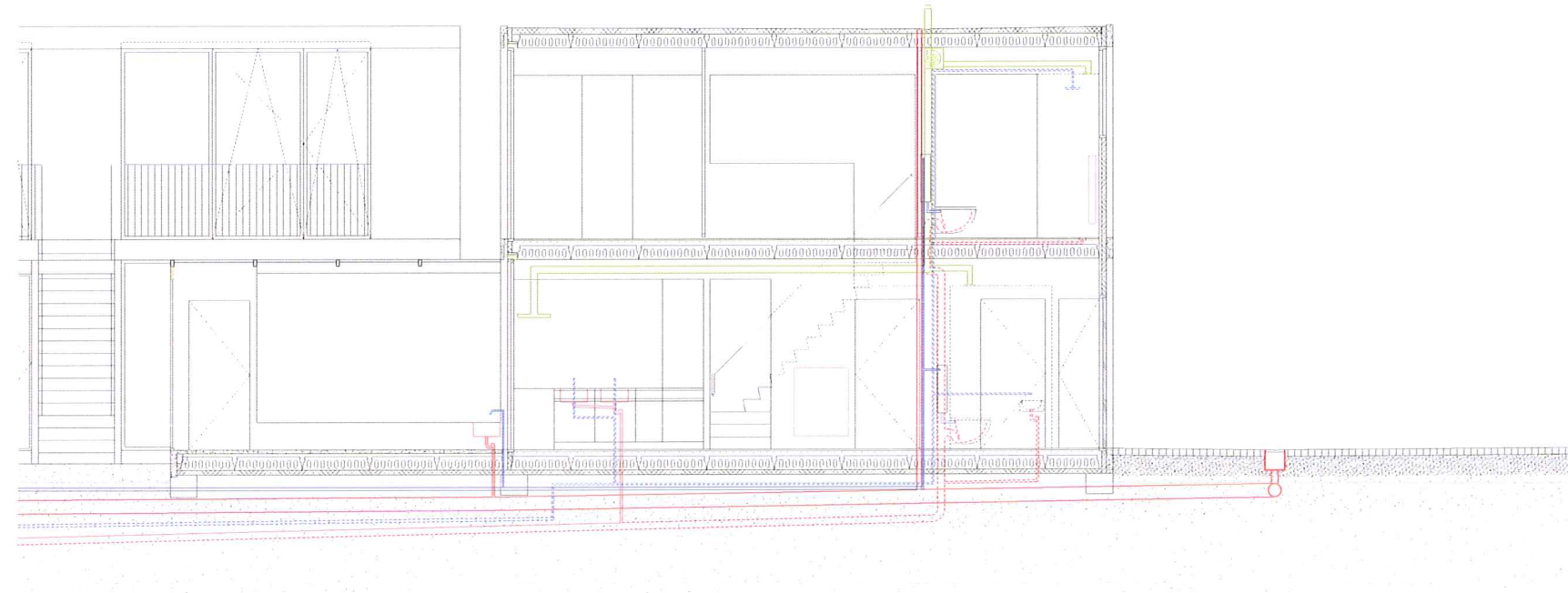
Inkomhal:	3.3 m ²
Leefruimte:	27 m ²
Keuken:	4.3 m ²
Slaapkamer:	15.2 m ²
Bergruimte:	1.5 m ²
Badkamer:	4.8 m ²
Toilet:	1.3 m ²
<i>Totaal</i>	<i>57.4 m²</i>

WO: 59 m²

Zicht vanaf de straatzijde

Technische doorsnede, schaal 1:100

Op stedenbouwkundige schaal kan het plangebied worden beschouwd als een micro ecologie waarin energie- en afvalstromen zoveel mogelijk intern worden gereguleerd. De concentratie van woningen aan de noord en oostzijde van de locatie vormt zowel qua bebouwingsdichtheid en oriëntatie een essentiële voorwaarde om op passieve wijze energie te besparen. Alle leefruimten zijn met oog hierop gesitueerd aan de zuidgevel of zuidwest gevel van de woning. De gemeenschappelijke tuin speelt een cruciale rol als filter, buffer en voedingsbodemp voor verschillende stromen energie en afval. Binnen de schaal van de individuele woning komen deze stromen samen.

Het waternet is gescheiden in een regulier circuit en een grijswater circuit. Voorzieningen waar geen drinkwater voor vereist is, zoals het doorspelen van toilet, schoonspuiten van het terras en het besproeien van de tuin, zijn aangesloten op het grijswater net. Het reservoir in het centrale deel van de tuin vangt regenwater op van dak en de verharde straatoppervlakten en pompt dit, natuurlijk gefilterd, het systeem in.

De veranda aan elke woning op begane grond niveau vormt niet alleen een intermediair leefklimaat tussen binnen en buiten maar fungeert ook als verwarmende buffer voor natuurlijke aanvoer van ventilatielucht naar de leefruimten binnen de thermische schil. In de verdere fase van detaillering dient extra aandacht te worden besteed aan de lichtdichtheid van elke woning. Op deze wijze kan ventilatie effectiever worden geregeld en warmteverlies gereduceerd.

Vloerverwarming zorgt voor een constante beheersing van het binnenklimaat. Bij winterse pieken zorgen aanvullende radiatoren voor bijverwarming. Geïntegreerde zonwering tegen het enkelglas dak van de veranda zorgt voor zonwering bij extreme warmte en de glasvlakken.

..... Riolering restwa   — Aanvoer grijswater
— Riolering grijswater   — Ventilatie
..... Aanvoer drinkwater   — Verwarming